

Aktiviteter och socialsamvaro i vård- och omsorgsboenden

Vid en rundringning till stadsdelsnämndernas äldreomsorg har sju frågor ställts. Genomgående kan sägas att de personer som bor på ålderdomshem, sjukhem eller gruppboende i regel har så stora omvårdnadsbehov att det är svårt att bedriva omfattande aktiviteter. Med tanke på detta är det ändå förvånansvärt mycket som görs inom stadsdelsnämnderna och bredden på de aktiviteter som erbjuds är stor.

Svaret på dessa frågor har sammanställts nedan:

1. Finns det någon kontinuitet i de boendes utevistelse och finns det någon kontroll av samtliga får någon form av utevistelse ?

Samtliga tillfrågade stadsdelsnämnder har någon form av uteaktiviteter. Oftast i anslutning till boendet men en del boenden har även promenader och stavgång med de boende. Rörliga aktiviteter som de sistnämnda är vanligast på demensboende där den fysiska rörligheten är större. Det märks även en viss skillnad mellan inner- och ytterstadsdelsnämnder. I ytterstadsdelsnämnderna finns ofta grönområden i anslutning till boendet vilket innebär att aktiviteter som korvgrillning, kontakt med djur och improviserade promenader.

Planering och uppföljning av uteaktiviteter görs på olika sätt och i olika omfattning. Här är några exempel:

- Via genomförandeplaner
- Kontaktman på boendet
- Enhetschef

Därutöver förekommer utevistelserna dagligen, i vissa fall utan närvarorapportering.

2. Görs några utflykter utanför boendet ?

Detta beror till viss del på de boendes hälsotillstånd. De flesta boenden gör längre utflykter några gånger per år. Kortare utflykter i närområdet görs dock mer frekvent. Enligt stadens indikatorer erbjuder samtliga stadsdelsnämnder dagkollo, vilket i vissa fall görs tillsammans med hemtjänsten.

Exempel inom stadsdelsnämnderna:

- Citytime – Resa till köpcenter för handling och fika minst två gånger per år (Bromma)
- Flotten – Turer till sjöss under sommaren (Bromma)
- Hela Hässelgården åker på en utflykt per år (Hässelby-Vällingby)
- Några gånger per år genomförs utflykter till bland annat Skansen och Hågelbyparken. (Älvsjö)
- Enskede-Årsta-Vantör har promenadvärdinnor som går ut med de boende varje dag och som under sommaren kommer att ordna ett parkcafé.
- Utflykter till Kista centrum eller till närliggande grönområden (Rinkeby-Kista)
- Dagkollo tillsammans med hemtjänsten (Hägersten-Liljeholmen)

3. Finns det någon möjlighet att välja aktivitet utifrån den boendes bakgrund och intresse ?

Inom vissa stadsdelsnämnder finns en uppsättning aktiviteter som de boende kan välja mellan. Några stadsdelsnämnder har aktivt arbetat med att ta reda på vilka intressen som de boende har eller har haft innan sjukdomen och anpassat aktiviteterna i möjligaste mån. Det finns goda exempel på att man arbetar med levnadsberättelser för att få kunskap om personen och för att detta ska kunna föras över till ny personal.

4. Vilka insatser görs för att öka de boendes sociala och fysiska stimulans ?

Vissa stadsdelsnämnder har utsett speciella personer som arbetar med sociala aktiviteter och i andra stadsdelsnämnder planeras program där de boende kan välja mellan sociala aktiviteter. Sång och musik är vanligast bland aktiviteter av social art men även högläsning, filmvisning, bakning, pubaftnar, kafésamvaro och olika typer av sällskapspel förekommer.

Exempel inom stadsdelsnämnderna:

- Showtime – Filmvisning eller uppträdande minst en gång (Bromma).
- Frukostklubb – Gemensam frukost, boende och personal en gång per vecka (Bromma).

- Snackstunden – Individuell pratstund och fika (Bromma).
- Den individuella dagverksamheten Lilla träffen för boende som inte kan eller vill vara med i någon grupp (Bromma).
- Friskvårdscentrum erbjuder aktiviteter dagligen (Hässelby-Vällingby).
- Rehabiliteringsenheten har bollträning och andra fysiska aktiviteter dagligen (Hässelby-Vällingby).
- Den boende kan välja mellan en rad aktiviteter bland annat frågesport, bakning, sång & musik, gymnastik och utevistelse (Farsta).
- Målarkurser (Östermalm).
- På Solberga äldreboende har en inomhusfolkpark byggts upp med dagliga aktiviteter. (Älvsjö).
- Den boende kan välja mellan en rad aktiviteter bland annat högläsning, , sång & musik, sittgymna, filmvisning, spel och utevistelse (Enskede-Årsta-Vantör).
- En köksassistent bakar tillsammans med de boende (Enskede-Årsta-Vantör).
- Bland de stående aktiviteterna varje vecka finns bingo, kortord, syjunta, frågestunder och gymnastik. Sedan finns det en rad årsbundna aktiviteter som sillunch, surströmming, skördefest, julmarknad med mera (Rinkeby-Kista).
- Har mycket aktiviteter där samtliga boende medverkar såsom fika på gården, midsommarfirande och promenader (Hägersten-Liljeholmen).
- Inom gruppboende för demens arbetar man med upplevelser tilldofter och musik (Norrmalm).
- Finns en rad aktiviteter att välja på såsom dans, musik, spel, massage och gymnastik (Norrmalm).
- Har aktivitetsprogram för de äldre som bland annat innehåller utflykter, musik och pubaftnar (Kungsholmen)
- Dans varje torsdag och dragspel varje söndag. (Skärholmen)
- Stadsdelsnämnden har nyligen anställt en person som enbart ska arbeta med sociala aktiviteter för de boende vilket inneburit att mycket nytt har startats. (Skärholmen)

5. *Finns det någon kontakt med utomstående, t.ex. föreningar, som gör besök på boendet ?*

Detta samarbete är mer utbrett inom hemtjänsten och servicehusen. Det har dock varit svårt att få föreningar och frivillighetsorganisationer engagerade inom äldreboendenas verksamheter. Det finns dock några exempel på frekventa samarbeten bland annat med kyrkan, Röda korset och PRO.

Exempel inom stadsdelsnämnderna:

- Samarbete med Röda korset och pensionärsorganisationerna (Hässelby-Vällingby).
- Samarbete med kyrkan (Farsta).
- Samarbete med PRO och kyrkan (Älvsjö).
- Samarbete med Kultur i vården, kyrkan och volontärer. (Rinkeby-Kista).
- Samarbete med Röda korset och PRO (Hägersten-Liljeholmen).
- Arbetar med en ideell förening av väntjänsttyp. (Hägersten-Liljeholmen).
- Stadsdelsnämndens boenden arbetar med anhörig och frivilligcentret Baltzar (Kungsholmen)
- Samarbete med Röda korset och väntjänsten (Kungsholmen)
- Samarbete med kyrkan och PRO (Skärholmen)

6. *Görs det några brukarundersökningar där upplevelsen om social samvaro och stimulans mäts?*

En rad brukarundersökningar genomförs inom äldreomsorgen. En sammanställning visar det genomförs närmare 40 olika brukarundersökningar. Dessa skiljer sig åt mellan de olika stadsdelsnämnderna. I de flesta brukarundersökningarna finns det frågor som berör aktiviteter och social samvaro men få har frågor som endast är fokuserade på detta område. Ett arbete pågår att för att samordna undersökningarna så att uppföljningarna blir jämförbara och kan brytas ned. En omfattande stadsövergripande brukarundersökning genomförs vart annat år, närmast till hösten 2008. Denna undersökning blir därefter årlig.

7. *Om det finns något speciellt de gjort som skulle kunna användas som ett gott exempel att ta upp?*

Nedan följer ett antal exempel på aktiviteter som stadsdelsnämnderna anser ha fallit väl ut och kan tjäna som inspiration:

- Ett boende på Norrmalm har skapat något de kallar Sinnenas trädgård på sin innergård. Här pågår aktiviteter som boule, korvgrillning, musik m.m.
- Skärholmen har startat ett projekt för anhöriga och anställt en person för att jobba speciellt med detta.
- I Skärholmen är en stor del av de boende uppväxta i andra länder. Ett boende har börjat med att fira olika länders högtider. Mat som är förknippade med landet och den aktuella högtiden serveras och det bjuds på traditionell underhållning från det land det gäller.
- Hägersten-Liljeholmen har startat Qigong-grupper och satsar även mycket på annan fysisk verksamhet som sittgymnastik och promenader.
- I Farsta har man använt det informella samtalet i stor utsträckning. Personer som flyttar till ett äldreboende har nyligen genomgått en stor förändring i deras liv som de sällan får utrymme till att diskutera. De kanske har flyttat ifrån ett hus de bott länge i eller deras partner kan ha gått bort vilket gjort att de inte längre klarar sig hemma.
- Östermalms stadsdelsnämnd har tagit in en musikpedagog som arbetat med de boende.
- Hässelby-Vällingby har under sommaren ett planteringsprojekt med de boende